

Az őrangyal

Biztos vagyok benne, hogy soha észre sem vettél. Fogalmad sincs róla, hogy létezem. Mert megveted az alacsony férfiakat, amint azt harsány kacajjal kijelentetted a szomszédos asztalnál, amikor először felfigyeltem rád. Olcsónak és közönségesnek találtalak. Ízléstelenül voltál kifestve, borzas vörös hajad széles mozdulatokkal igazgattad, mire feltárult félig lenyírt hónaljod, és bántóan édeskés izzadtság szag dőlt belőled.

Amikor azon a délutánon elhagytad a társaságod, és kulccsal a kezében a lifthez indultál, észrevétlenül utánad mentem, és kivártam, míg a lift megáll. A hetedikem. Neved leolvastam a postaládáról. Mindjárt kiderült, hogy egyedül élsz. Üzenetrögzítődön a férfihang talán azt jelezte, hogy mégsem érzed túl biztonságosnak a világot, amelyben élsz.

Irodámban az asztal a kaputok bejárata felé van fordítva. Amikor reggel nyolckor odaülök a számítógéphez, te még mélyen alszol. Függetlenül attól, mi az illendőség, hány óra, felelőtlenül az élet, a nap iránt, mely neked akkor kezdődik, amikor felébredsz, és felkelni méltóztatol. Ha délelőtt kilépsz a liftből, mozgásod lassú és közömbös. Nem sietős a dolgod. Mert egyedül élsz. Önzésből, hogy senkihez se kelljen alkalmazkodnod, időt és kötelezettségeket egyeztetned. Neked egy óra annyi, mint egy perc, és egy perc, mint egy nap. Egyre megy, hogy este hatkor vagy éjfélkor érsz haza. Én gyakran este is visszamegyek az irodámba, ha a munkám megköveteli. Mindig megismerem a piros autód hangját, azt is, ahogy érzéketlenül, durván becsapod az ajtaját. És ha nem tudnám fejből a rendszámodat, akkor is megismerném az összes Opel közül a tied: a ráülepedett, ráragadt portól tele van hamuszín foltokkal, és koszosak az ablakai.

Összevissza munkarended miatt – ha akarsz, otthon dolgozhatsz, nem irodában, ahogy a többség, ahogyan én is – alaposan megfigyellek. Mert hanyag vagy és feledékeny, alighogy kilépsz a liftből, nemritkán visszamész a lakásba, minden alkalommal fél órát várok, hogy meggyőződjem, legalább

pár órára távol leszel. Talán nem is tudod, hogy a házatok tetején ruhaszáritó helyiség van, amelyen át ki lehet jutni a tetőre. És utána ügyesség kérdése, amivel mi, apró természetű férfiak rendelkezünk, hogy a tetőről a balkonodra ereszkedjem. Képtelen vagyok megérteni a naivitásodat, az óvatlanságodat, hogy mindig nyitva hagyod a balkonod ajtaját...

Hanyag nemtörődömséged mérhetetlenül sérti a környezetet. Egyszer a boltban álltál a pénztárnál, belesandítottam nyitott, felesleges tárgyakkal teli táskádba. Amíg a pénztárcádat és benne a bankkártyát kerested, összegyűrt papírfecniket, írószereket, neszesszert raktál a pultra, majd mindenki szeme láttára a tamponjaidat. Úgy viselkedsz, mintha az egész világ a tied volna, és neked a hajad szála sem görbülhetne benne.

Megdöbentem, amikor először jártam a lakásodban. Bár ismertem a nemtörődömségedet, elszörnyedtem a nappali heverőjén szétszórt piszkos fehérnemű, törülközők és a székeken lógó ruhák, a száradó mosatlan edények, a könyvekkel és papírhalmokkal teli asztal láttán. No és a hálószoba az óriási, feldúlt ágygal, fölötte a kondomokkal teli polccal. Nem szoktad észrevenni, ha valamit elmozdítok a lakásban, mondjuk, áthelyezem a virágot, félrehúrom a függönnyt, összekeverem a papírokat... Egyszer még el is mosogattam, és te másnap, a liftből kilépve, hanyagul forgatva kulcscsomódat a fityegővel, nemhogy rémült, de még nyugtalan sem voltál. Néha átkutatom a fiókjaidat, a hónapok óta nem fizetett csekkjeidet és a felszólításokat, a telefon mellett az asztalra ragasztott olvashatatlan írással teli feljegyzéseket, amelyekből körülbelül kikövetkeztetem, hogy mikor nem leszel otthon. Időnként elolvasom az e-mailjeidet. A mód, ahogyan a férfakkal beszélsz, direkt és mocskos. Undorodom tőled, hányini tudnék minden megnyilvánulásodtól. Arcodon fénylik a púder, elfedi az éjszakázástól kiszáradt bőrt. Meg valószínű az alkoholtól is, mert hétszer találtam üres boros üveget a konyhai szeméttartóban. A pulton meg két mosatlan poharat. Egyszer hármat is, közülük kettőn nem volt rúzsolt...

Pár napja abban a pillanatban léptem be a balkonajton, amikor azt műveltél egyikükkel, amit szoktál – felelőtlenül és érzéketlenül. Halkan közelítettem a hálószoba nyitott ajtaja felé, és az ágyra lestem. Nem hallottatok, hogy is hallottatok volna, mikor azt műveltétek és úgy, mint a kutyák. Ha éjszaka mászom be hozzád, persze ritkábban, mint nappal, melegítő és sportcipőt viselek. Én törődöm az egészségemmel, mert tudom, hogy ép test nélkül nincs ép lélek. Neked viszont egyáltalán nincs lelked. Egyetlen vakmerő hústömeg vagy, belül lüktetnek a szerveid, bőröd alatt árad a fertőzött vér, csobog a vizelet, a nyirok, a salakanyag halad a végbél felé...

Nehéz megérteni, a férfiak miért nem veszik észre a hússal fedett tömény gusztustalanságot, hogy viselik el a szavakat, melyekkel felelőtlenül dobálódzol a házatokban lévő bárban üldögélve. Vagy amikor kilépnek a

kocsidból, illetve te az övékből. Egyszerűen közönséges, ahogyan beszélsz velük. Amikor valamelyikkel távozol a lakásból, kezded szégyentelenül tapogatja a pasi seggét, s amikor búcsút veszel tőle, a jobb lábad mélyen betolod a combjai közé. Figyelem az arcukat, olvasok a tekintetükből: mint a rák terjedsz szét a környezetedben. És boldoggá tesz, ha valamelyik úgy távozik tőled, hogy szinte rád se néz. És azt kívánom, bárcsak megsértenének. Hogy fájjon. Hogy nagyon fájjon neked...

Az utóbbi időben az én otthonomban is megjelentek az áttételeid. Az álmaimban, mert kikezded az álmaimat. Négy napja, amikor a feleséggel szeretkeztem, a csúcs előtt beloptad magad kettőnk közé. Összecsuhtam a szemem, és te voltál ott mindenütt. Amikor ismét kinyitottam, a feleségem arcán a te szétkent téglavörös rúzsodat pillantottam meg, mire megrándult a gyomrom, a számra szorított kézzel kirohantam a fürdőszobába, és a WC-kagyló fölé hajolva hánytam. A vacsora megfeküdt a gyomromat, mondtam a feleségemnek, aki egészen más, mint te. Tiszta, nincsenek mocskos gondolatai, hogy körülfonják a férfiak fejét meg a testét, majd éles, hegyes végű csápjaikkal behatoljanak a bensőjébe.

Ha megpillantalak a ház előtt, éles lesz a pillantásom, és a bensődbe látok. Régóta érdekel, milyen látványt nyújthat belülről a szervezeted. Mint a bőrkesztyű, amikor kifordítják. Amit mindig felhúzok, mielőtt a lakásodba lépnék. És átnézem a terepet, ahol te a legnagyobb biztonságban érzed magad. Egyszer azt teszem veled, amit otthon szoktam csinálni. Már évek óta a pincében. Amiről senki nem tud. Futás közben, melegítőben, a városi parkban csapdákat állítok, majd összeszedem az elejtett állatkák tetemeit, titokban hazaviszem, és lefagyasztom a pincében. Amikor egyedül vagyok otthon, a hűtőláda fenekéről előveszem, és egy fémasztalon felboncolom a lefagyasztott cinkét, békát, mókust. Lassan és pontosan felnyitom a testüket, kirakom az asztalra apró szerveiket, precízen megvizsgálom, megmérem és tanulmányozom őket...

Egy éjszaka, ha majd egyedül fekszel hatalmas, piszkos, rendetlen, spermával átitatott ágyadban, a balkonajtón át bejövök a lakásodba, és aztán a konyhán keresztül a hálósobába. Megpillantasz, és fogalmad sem lesz, vajon láttál-e valaha. Hogy egyáltalán létezem. Pedig egész idő alatt melletted vagyok. Nagyon közel hozzád. Talán közelebb, mint képzelnéd, mint ahogyan félnél tőlem. A sötét angyalod vagyok, melynek ragacsosan a szárnyaiba gabalyodtál, és az most őriz téged, nehogy bajod essék. Láthatatlan angyal, mely éles szikével észrevétlenül a testedhez ér, és a kellő pillanatot várja, hogy felnyissa a tested, és kifordítson. Nem tudom még, mit tegyek azzal, ami mások számára nem látható, én viszont minden alkalommal megpillantom, valahányszor megjelenysz testhez álló ruhádban, aminek olyan a színe, mint a lenyúzott, nyers hús. Valószínűleg így, kifordítva hagylak ott az ágyon,

előtte még a szerveidet megtisztítom, lemosom, és sorra kiterítem az ágyra. Egyszer legalább az életedben helyükre kerülnek a dolgok, és tiszták lesznek. Ott fogsz feküdni az ágyon, és többé nem tudsz mondani semmit. Eltűnsz a világból, hamarosan az álmaimból és legmeghittebb pillanataimból is. Soha senki sem fogja megtudni, hogy én tettem. Ki hozna veled kapcsolatba egy kis termetű férfit. Különböznél sem ismerjük egymást. Te legalábbis nem ismeresz engem. De addig van még idő. Türelmes ember vagyok. Nekem nem sietős. És amíg várok, mérhetetlen elégedettség tölt el. Mert tudom, amit te nem tudsz – hogy szüntelenül és teljesen szem előtt tartalak. Minden lépésedet. Érkezésedet és távozásodat. Minden apró és más számára észrevétlen szokásodat és szeszélyedet.

Azokban a napokban, amikor egy pillanatra sem tudlak kiverni a fejemből, lemegyek a pincébe. Bezárom az ajtót, és fehér köpenyt öltök. Megmosom a kezem, felnyitom a hűtőládát, lenyúlok a mélyére, és kivesszek egy galambot, rigót, egeret vagy verebet. Tetemüket beteszem a mikróba, hogy kissé felengedjenek, aztán sebészkesztyűt húzok... veszem a szikét... belemetszek... és rád gondolok...

A kéz

Huszonkilenc éves vagyok és százhet kiló. Úgy érzem, nem fogok tovább hízni. Úgy érzem – a történetek után, hogy a súlyom ellenére könnyebb lettem. De korai volna bármit is mondani, mert ma még nem tudom, pontosan mi is történt, és hol vagyok én ebben a történetben meg a folytatásában. Tegnap vezettek el a vizsgálóbíróhoz, aki apróra kikérdezett. Semmi újat nem mondtam neki, amit tegnapelőtt már ne mondtam volna el a nyomozónak. Nyugodt voltam és szűkszavú, de ilyen voltam a történetek előtt is. Általában ilyen vagyok.

Amikor hétfő délután kiléptem a liftből, az emberek már körülvették az udvaron, köztük az idősebb szomszédasszony és a fiatal apa, aki elfelejtette, hogy karján tartja a kislányát, és az ilyesfajta látványtól kímélnie kellene a kicsit. Nem tudtam elképzelni, milyen erős hangot ad a betonra lezuhanó test. Anyám teste furcsa mód kitekeredett, a fejéből szinte csak az arca maradt meg. Ahogy a teteme körül forgolódtam, a szeme mintha rám nézett és folyamatosan követett volna. Egész életemben úgy éreztem, hogy a tekintete követ mindenhová, akkor is, amikor nincs a közelemben. A szája félrehúzódtott, akár mosolynak is lehetett volna nevezni – gonosz mosolynak, mellyel annyiszor megalázott, különösen az utolsó húsz évben. Arca nem tűnt másnak ahhoz képest, amit nap nap után láttam, és amitől félttem; sohasem tudtam, mikor nyújtja ki a kezét, mikor kiált rám, mikor okoz újra fájdalmat.

Nem tudom, mi történt, válaszoltam az idősebb szomszédasszonynak, nem tudom, ismételtém később a lakásban a rendőröknek és a nyomozónak. Amikor beléptem velük a liftbe, mert meg akarták nézni a lakást, és beszélni akartak velem, hallottam, hogy a fiatalabb rendőr odasúgja a kollégájának: nehezen hihető, hogy ez a kis lift kibír egy ilyen súlyos szállítmányt. Nem érdekelt. Az ilyenfajta megjegyzés már rég nem izgat. Néha, még évekkkel ezelőtt fájdalmat okozott, különösen, ha tetszett a fiú, ha barátságosnak is látszott, de aztán kiderült, hogy csak figyel, és azért barátságos, mert keresi, milyen sértéssel bánthatna meg, vagy meg akarja jegyezni a külsőmet, hogy leírhasa másoknak. Többnyire halkán mondták ki a szavakat, de mindig úgy, hogy én is halljam. Sokszor csak éreztem, hogy rólam beszélnek – arról, hogy milyen végtelenül undorodnak tőlem. És hogy büdös vagyok, főleg a meleg napokon, ezért ha lehetett, kerültem az autóbust meg a földalattit, és inkább gyalog mentem, ahova kellett: munkába, boltba, bankba, postára. Meg a temetőbe. Ott nem találkoztam senkivel, aki rámförmedt volna, illetve már messziről elkerültem az embereket. Nem vagyok benne biztos, hogy hiszek-e a túlvilági életben, de úgy érzem, ha apám létezik valahol, akkor leginkább kint a temetőben. Úgy emlékszem, szeretett engem, legalább is semmi rossz nem jut eszembe vele kapcsolatban. Ha valóban lett volna túlvilági élet, mint egyesek állítják, akkor apámnak köztünk is jelen kellett volna lennie. De nálunk, otthon, a halála után biztosan nem volt jelen többé, ami nem azt jelenti, hogy ne lett volna jelen másképp – mint olyasvalaki, aki nem létezik. És ennek én vagyok az oka – hogy apám nincs többé. Gyakran ültem a sírján, és beszéltem hozzá. Tizenkilenc éven át mondtam neki, milyen elviselhetetlen minden, mennyire félek, mert anyám nemcsak hogy nem szeret, hanem egyszer meg is fog ölni. És hiányzik, végtelenül hiányzik, habár nem tudom, milyen lett volna később. Ha megérte volna. Nem tudom, hogyan járjak anyám kedvében, semmi sem jó, amit csinálok, nagyon sokszor ok nélkül támad rám. Arról is beszéltem, őszintén sajnálom, hogy akkor iskola után az osztálytársnőimmal ott maradtam a parkban. Meleg tavaszi nap volt, és egyikünk sem kíváncszott haza. Bár tudtuk, hogy otthon aggódnak értünk, különösen a két nappal korábban történt esemény miatt. Nem a mi osztályunkba járt az a lány, hanem egy másikba, nem volt a barátnőnk, de mindnyájan ismertük. Az egyik legnépszerűbb lánynak számított az iskolában, és pont ebben az iskolai parkban történt, este hétkor, tornáról hazafelé menet. Bár senki sem mert volna egyedül ott maradni a parkban, főként a sötétben, végtelenül vonzott bennünket a bűntény helyszíne, melyet még mindig sárga szalaggal vettek körül, és felváltva őriztek a rendőrök. A helyszíntől vagy száz méterre arról beszélgettünk, mi történt tulajdonképpen, mit csinált a lánnyal, mielőtt megölte. Kilencévesek voltunk, és tudtuk, hogy azzal kapcsolatban történt valami, ami miatt a szüleink megtiltották, hogy

külföldiekkel beszéljünk, figyelmeztettek, ne üljünk idegenek kocsjába, és bármit elfogadjunk tőlük.

Gondolom, akkor vált először világossá, mire szolgáltak ezek a tiltások, mi az, ami valóban könnyen megtörténhet velünk, habár egyikünk sem tudta igazán elképzelni, csak azt ismételtük és kombináltuk, amit elkaptunk a folyosói beszélgetésekből, miközben anyáink csak suttogva beszéltek erről előttünk. A sárgával megjelölt hely felé tekingettünk, és megpróbáltuk elképzelni a jelenetet. Nem nagyon féltünk, hiszen a megjelölt helyet rendőr vigyázta, de valahányszor megpróbáltuk hangosan leírni az eseményt, amit nem láttunk, képzeletünk megállt annál a pontnál, amikor állítólag levetkőztette és tapogatni kezdte. És eszünkbe jutott, hogyan beszélgetett a lány egy iskolai kiránduláson a buszsofőrrel, egyszer a bolt előtt meg egy férfival, aki az apja lehetett volna... Nem vettük észre, mikor kezdett sötétedni, nyolc óra lehetett már, hiszen a rendőrök közben váltották egymást. Tudtam, hogy otthon lesz mit hallgatnom, és valószínűleg verést is kapok.

A lakásajtó nyitva volt. Amikor a konyhába léptem, két rendőrt láttam az asztalnál, anyám összegörnyedve sírt. Az idősebbik rendőr – ma már tudom, a nyomozó volt – hozzám lépett, és megsimogatta a fejemet. Tudtam, hogy történt valami. Megéreztem, hogy az apámmal történt. Láttam hasonló jeleneteket a televíziós szappanoperákban meg a filmekben, melyeken az anyák így sírtak, amikor meghalt valakijük.

– Mi történt? – kérdeztem. – Apu, apu nincs többé – nyögte ki az anyám, és még erősebben zokogott. Az idősebb rendőr azt mondta, üljek le, majd lassan és tapintatosan elmondta, hogy apámat elütötte egy motorkerékpáros.

– Hol? – kérdeztem anélkül, hogy az egészet el tudtam volna képzelni.

– Útban a park felé... útban tehozzád! – ordította anyám. És fölfogtam, hogy tulajdonképpen én vagyok az oka apa halálának.

– Téged ment keresni – ordította anyám –, mert aggódtunk érted, mert nem jöttél haza, mert megint elcsavarogtál – és meghalt... – A rendőr csitította, aztán hamarosan megjött az orvos, beszélgetni kezdett anyámmal, és adott neki egy injekciót. Távoztával a konyhába bejöttek a szomszédok, aztán apám fivére, a nagybátyám. A sarokban kuporogtam, nem sokat törődtek velem. Csak kis idő múlva jött oda a nagybátyám, és magához akart ölelni. Elhúzódtam. Minden összezavarodott; még mindig az osztálytársaimtól hallottak foglalkoztattak a fiatal lányokat tapogató idősebb férfiakról, aztán apám halála, és kezdtem felfogni, hogy apám soha többé nem fog magához ölelni, soha nem fog kézen és visz sétálni, moziba vagy boltba. Egy pillanatra összeakadt a tekintetünk anyámmal – láttam a szemében, hogy gyűlöl. Korábban csak azt vettem észre, hogy nem szeret túlságosan, hogy időnként az idegeire megyek, de ekkor jöttem rá először – és nem utoljára –, hogy ténylegesen meggyűlölt. Én voltam az oka, én voltam, aki

miatt apám elment a park felé, és a sarkon, az élelmiszerbolt előtt halálra gázolta egy motoros.

Később megjött a nagynéném. Gondolom, észrevette, mi történt anyámmal. Védőnő volt. Bevitt a szobába, adott egy fél altatót, és mellettem maradt, amíg el nem aludtam. A következő napokra rosszul emlékszem. Csak pár jelenet maradt meg a temetésről, főként anyám, ahogy homokszín arccal, összeszorított ajakkal áll a sír mellett. A temetés reggelén eljött a nagynéném, és segített felhúzni az iskolai rendezvényekre szolgáló sötétkék ruhámat. Fekete szalaggal kötötte össze hosszú barna hajamat, és elhozta az unokanővérem kék kabátját, mely illett a ruhámhoz. Bár az unokanővéremmel egyidősek voltunk, a kabát nagy volt nekem. Nem, akkor még nem voltam kövér, magasságom és alakom megfelelt kilencéves koromnak. Gondolom, a nagynéném az anyámmal való viszonyom miatt aggódott értem. Gondolom, jól ismerte anyámat, és észrevett bizonyos jeleket, mielőtt apám meghalt volna, de a halála előtt talán nem akart a mi, a családi dolgainkba avatkozni. Ott álltunk a sír mellett, anyám a jobbon, a nagynéném pedig, ma úgy érzem, célzatosan állt oda a bal oldalra. Mikor elhelyezték a hamvakat, anyám hangosan felzokogott. Kinyújtottam a jobb kezemet, és meg akartam fogni a kezét, már megérintettem a tenyerét, de ő hirtelen elhúzta. Nagynéném ezt észrevette, megfogta a bal kezemet, és erősen megszorította. Elöntöttek a könnyek; nem tudom, mi fáj jobban, hogy sírba tették, ami apámból maradt, vagy a tény, hogy anyám úgy döntött, az ellenségem lesz. Mert megöltem a férjét, az apámat, mert megöltem a pasiját.

A temetés után pár hétig nem is beszélünk egymással. Ha kérdeztem, mintha nem is hallotta volna, és ha meghúztam a ruháját vagy elébe álltam, hidegen végigmért, és a tudtomra adta, hogy ezentúl két ellentétes fronton állunk. És fizetni fogok a tettemért.

Nem egész egy héttel a temetés után eljött a nagynéném az unokatestvéreimmel. Valahányszor meglátogatott, a lakásunk mintha világosabb és melegebb lett volna. Vadonatúj xilofont nyomott a kezembe egy kottafüzettel, és megkérdezte, szomorú vagyok-e még. Azt válaszoltam, egyre jobban.

– Apa miatt, ugye? – nézett rám, és azt feleltem, nem csak őmiatta. Anyám felé küldött egy pillantást, és ezt suttozta: – Szomorú vagy, mert ő is szomorú?

– Igen – feleltem –, mert szomorú, és nem beszél velem. – Nagynéném ezután suttozni kezdett anyámmal, kimentek a konyhába, mi, unokanővéremmel és unokaöcsémrel ott maradtunk a nappaliban, és néztük a televíziót. Éreztem, hogy rólam beszélgetnek a konyhában, és reméltem, hogy a nagynéném megpuhítja anyámat. Pár nappal ezután valóban megváltozott, beszélni kezdett velem, de hűvös maradt. És igaza volt. Ha akkor délután nem maradok a parkban, akkor apám nem jön utánam, és nem történik az, ami megtörtént.

Szombatonként felajánlottam, hogy kitakarítom a fürdőszobát, eljártam a boltba, elmosogattam, ő azonban csak akkor fűzött mindehhez megjegyzést, ha úgy értékelte, hogy nem végeztem el rendesen a munkát. Egyre kevésbé volt érthető, mi jó az ő mércéje szerint. Függetlenül attól, mennyire igyekeztem, időnként kitört és rámivallt, milyen felületes, piszkos és lusta vagyok. Nem adott zsebpénzt, ez akkor sem volt szokás, amikor apa még élt. Amikor megemlítettem, hogy az osztálytársnőim havi fizetést kapnak, rámivallt, hogy azok kapnak fizetést, akik dolgoznak, és mert egyelőre nem dolgozom semmit, nem is kaphatok fizetést, mielőbb fejezzem be az iskolát, és akkor annyi pénzem lesz, amennyit meg tudok keresni. Ezért a nagynéném adott pénzt, ha látogatóba mentünk hozzá vagy ő mihozzánk, és látogatásai alkalmával az évszaktól függetlenül mindig úgy éreztem, hogy hideg lakásunk világosabb és melegebb lett.

Anyám születésnapja előtt egy héttel csak az ajándékon töprengtem. Arról, hogy mit vegyek neki, mivel szerezhethék neki örömet. Persze nem tudtam volna kielégíteni a kívánságait, melyeket megfogalmazott, amikor az életére panaszkodott: hogy elköltözne valahová a tengerpartra, hogy szeretne elutazni valahová, ahol meleg van, Spanyolországba, vagy ha több pénz van, Bali szigetére, és hogy végre vásárolna magának pár ruhát, ami igazán tetszene neki, de mindezt nem tudja megengedni magának, mert egyedül kell eltartania engem, hogy szívesen élne kertés házban, mert úgy érzi, a földdel való foglalatosság ellazítja... A közeli boltban találtam egy türkiz kendőt, egy tengerszínű kendőt, pontosan olyant, amilyent szeretne megélni, egy doboz csokoládébont, amit imádott meg egy cserép narancssárga kankalint, a tűző nap színében, melynek olyan szívesen átadta volna magát. Az egészet áttetsző narancsszínű papírba csomagoltam, melléje tettem egy egzotikus szigetet ábrázoló képeslapot, és ráírtam, mennyire szeretem. Azt nem írtam rá, mennyire szeretném, ha ő is szeretne engem, pedig gondoltam erre. Nagy szívet rajzoltam neki, és odaírtam, szerető lányod. Az ajándékot a születésnapja előestéjén készítettem el, és reggel, iskolába indulás előtt akartam átadni neki. Egy órával előbb ébredtem a szokásosnál. Besurrantam a fürdőszobába, felöltöztem, és feltettem a vizet a kávéjához. Mert fél órával az indulásom előtt még mindig nem jött ki a hálószobából, óvatosan bekopogtattam, és mert nem válaszolt, beléptem. Anyám még mindig aludt. Óvatosan közeledtem hozzá, odaléptem, és gyengéden megsimogattam, megcsókoltam az arcát: – Minden jót, mami – mondtam neki, de ő nem mozdult. Mintha nem is lélegzett volna már, és én rettenetesen megijedtem, hogy meghalt. Annyira megijedtem, hogy talán valóban erősebben ráztam meg. Hirtelen felém fordult. Nem tudom, talán álmodott valamit, talán apámról álmodott, ez volt nélküle az első születésnapja.

– Megőrültél? – fordult meg hirtelen.

A gyomrom összerándult: – Megijedtem, hogy valami baj történt...

– Több mint egy éve itt nincs más, csak baj! – ordított rám.

– Ma van a születésnapod – mondtam könnyekkel küszködve, anyám meg rám rivallt, kizavart a szobából, s én sírva fakadtam. Nem emlékszem, hogyan értem az iskolába, csak azt tudom, hogy matematikából kihívtak felelni, és nekem semmi sem jutott eszembe a tábla előtt. A tanárnő beszélt hozzám, kérdezett valamit, és végül egyest adott, majd hozzátette, ha nem vagyok elég okos, akkor jobban kell igyekeznem, legalább lelkiismeretesnek és következetesnek kellene lennem.

Hazaérve kitakarítottam a konyhát, elmostam az edényt, amit anyám otthagyt, mielőtt dolgozni ment volna. Aztán megvettem az ágát, és vártam, hogy hazajöjjön. A konyhai padon, az asztalra helyezett ajándékkal. Addig soha, még az iskolában sem féltem annyira, mint akkor. Kevéssel a hazatérte előtt kivettem a hűtőből a lábost a töltött paprikával, és feltettem a tűzhelyre. Miközben az asztalt terítettem, meghallottam, hogy a kulcsa csikordul a zárban. Sápattan lépett be anélkül, hogy üdvözölt volna.

– Megint odaégetted?! – sziszegte élesen, felakasztotta a kabátját, és a táskáját a polcra tette. A tűzhelyhez lépett, megkeverte az ételt, és hideg vizet öntött hozzá. – Szüntelenül azt hajtogatod nekem, ha már főzni akarsz, csináld figyelmesebben és óvatosabban, de te, mint mindig, felületes vagy, és mindent odaégetsz. – Mintha a szívemet hasogatta volna. – Minden jól! – nyögtem ki halkán. – Köszönöm – felelte szárazon, és alig pillantott rám.

– Itt az ajándékom.

– Milyen ajándék – sziszegte –, honnan vetted a pénzt, csak nem lop-tad...

– Nem... a spórolt pénzből vettem – többet nem tudtam mondani.

– A nagynénédétől kapod, és erre költöd.

Kiszaladtam a konyhából, a folyosón keresztül az udvarra, a házunk mögött leültem a betonra, és sírva fakadtam. Akkor még nem értettem, hogy a legjobb szándékkal sem lehet meglágyítani azt az embert, aki gyűlöl bennünket, hogy tehetünk bármit, a vége mindig ugyanaz. Ezt nem tudtam a következő pár évben, szinte egy évtizeden át sem, és úgy tűnik, egész idő alatt kárba veszett minden igyekezetem. Amikor este hazaértem, egy szót se szólt. A konyhai polcon megpillantottam a cserép kankalint, de hogy a bonbonnal meg a kendővel mi lett, nem tudom. Sohasem hordta.

De voltak szép pillanataink is. Néha péntek délutánonként mosolyogva jött meg a munkából, és szólt, öltözzek át, mert elmegyünk vásárolni a városba. Mentünk a kirakatok előtt, ruhákat próbáltunk, és időnként valóban vet-tünk valamit. Ruhapróba közben mosolyogva nézegette magát a tükörben. Tetszett magának. És valóban, anyám nagyon szép volt. Nekem legalábbis úgy tűnt, karcsú, rövid, sötét, szinte fekete hajjal. De az ilyen délutánokon is,

ha a városban járkáltunk, és meg akartam fogni a kezét, minden alkalommal elhúzódt. Mindig belémsajdult, mégis boldog voltam, mert ő is boldog volt. De többnyire szomorú voltam. Vagy féltem. Mindentől. Attól, hogy hirtelen rámrivall, megbüntet, vagy attól, hogy vele történik valami. Igen, nagyon féltem, hogy baja esik, hogy szerencsétlenség áldozata lesz. Hogy váratlanul meghal.

Pár év múlva, amikor tizennégy éves lettem, megjelent életünkben a férfi is. Azt hiszem, addig nem találkoztam senkivel, én legalábbis nem tudtam róla. Anyám ragyogott. Nem láttam ilyen boldognak apám halála óta, és később sem soha. Korban illett hozzá, jó negyvenes volt, és pár hete járt hozzánk. Esténként is. De sohasem maradt éjszakára. Jobb kezén gyűrűt viselt, s én elgondolkodtam, anyám mit vár tőle tulajdonképpen. A férfi barátságos volt hozzám, de éreztem, hogy sohasem akar az apám lenni. Egyetlenegyszer elvitt bennünket kirándulni. Beültünk a kocsjába, ő felnyitotta a tetejét. Anyám galamszürke kendőt kötött a fejére, és napszemüveget tett fel. Végtelenül élvezte, ahogy mentünk a tenger felé, és szünet nélkül tréfálkozott. Fürdés és napozás közben egy elhagyatott partszakaszon is barátságos volt velem, vele pedig gyengéd. Nem zavart, amikor megérintette a férfit, ellenkezőleg, kívántam, hogy néha engem is megsimogasson, és boldog voltam, mert ő is boldog volt. Hazafelé azonban a hangulat elromlott. Nem tudom, a férfi talán anyám előtt akart jobb színben feltűnni, de egy pillanatban ráta-posott a gázra. Anyám kérlelni kezdte, menjen lassabban, de ő csak nevetett, heccelte anyámat, és még jobban nyomta a gázt. Mint a kő, úgy ültem a hátsó ülésen, anyám egyre hangosabb lett, mígnem üvölteni kezdett. Befogtam a fülemet, csak néztem, hogy veszekednek. Azután, hogy letett bennünket a ház előtt, soha többé nem jött el hozzánk. Ahogyan nem jött senki más sem. Anyám ragyogása kihunyott. Örökre. Dűhe egyre erősebb lett, és a kettőnk élete egyre nehezebb.

Ugyanilyen nehéz lett számomra a tanulás is. Amit valaha könnyedén megértettem, sehogy sem ment a fejembe. Ülhettem a könyv mellett egész délután, másnap, az iskolában csak a füzet vagy a könyv oldalaira vagy a szavak alakjára emlékeztem, a tartalmukra már nem. Az általános után köz-igazgatási szakközépiskolába iratkoztam. Anyám javasolta, hogy mielőbb munkába állhassak, és mert tanulmányi eredményemmel ezt az iskolát engedhettem meg magamnak. Nem vagyok túl okos, de ha nagyon igyekszem, sikeresen befejezhetem. Majdnem tévedett. Szorgalmas voltam, iskola után mindjárt leültem tanulni, a konferenciákon azonban mindig az elégséges és az elégtelen között értékeltek.

A középiskola elején kezdtem el hízni. Amikor nagyon elkeseredtem, kinyitottam a szekrényemet, elővettem egy doboz csokis süteményt, a számba tömtöm, és legalábbis eleinte jobban éreztem magam, aztán általában rosszul

lettem, és le kellett feküdnöm, annyira kimerültem. Középiskolás éveimben kezdett anyám zsebpénzt adni az özvegyi nyugdíjából, ezt iskolaszerekre és élelemre költöttem. Türelmetlenül vártam a tanítás végét, hogy mehessek a boltba: édességen kívül vettem egy üveg savanyú uborkát, gombát, szalámit, sajtot, kenyeret, aztán az egész nap otthon titokban mindjárt meg is ettem. Ezek az orgiák a hónap első tíz napjában tartottak, aztán általában elfogyott a pénzem, és ezért olcsóbb élelmiszereket vettem a lehető legnagyobb mennyiségben. Gondolom, észrevette, mit művelek, de nem szólt semmit. Egy szombati napig, amikor megint összeszólalkoztunk, és a szememre hányt, milyen hanyag és lusta vagyok, és semmi egyebet nem csinálok, mint növesztem a kövér seggemet. Hogy borzalmasan nézek ki, és ilyen dagadtn senki, egy férfi sem fog szeretni. Ettől fogva kitörései ismétlődtek, én meg minden ilyen kitöréskor leszaladtam a közeli boltba, ennivalót vettem magamnak, kerestem egy nyugodt helyet, és mindent felfaltam. Eleinte nem hánytam, de pár hét múlva minden nagy zabálás után hányás következett, és aztán újra zabálás. Ha nem volt otthon, néhányszor kiürítettem a családi hűtőszekrényt, mire ő a szememre hányt, hogy már csak az én zabálásomra keres, és költözzem el, ha így akarom tovább folytatni.

Ha régebben együtt néztük a televíziót, szúrósan végigmért, és kijelentette, hogy nyilván már nem is mosakszom, mert úgy bűzlök, mint egy hulla. Részben igaza volt; tizenhét éves voltam, és százhetvennégy centi magassággal a kilencven kiló felé közelíttem. Undorodtam a testemtől, sem nézni, sem megérinteni nem akartam. Így néha napokig nem mosakodtam, nem zuhanyoztam. Ilyenkor kiküldött a fürdőszobába, és rámparancsolt, zuhanyozzak le, mert rosszul lesz a szagomtól. Úgy éltem meg a tulajdon testemet, mint egy elhanyagolt, undorító lakást, melyben a körülmények kényszere folytán lakom. Évek óta nem néztem meg magam rendszeren a tükörben, nem ismertem a testemet, főként nem az intim részeit, melyeket különben szivaccsal mostam le.

De nem az én szagom vagy bűzöm, akármim volt az egyetlen, amitől hánynia kellett. Éjjeliszekrénye fiókjában egyre több doboz nyugtatót és antidepresszánt fedeztem fel. Ugyanígy felfedeztem, hogy hálószerasztalán gyűlnek a pálinkásüvegek. Előttem eleinte nem ivott, később ott sorakoztak az üvegek a konyhai pulton. Ebéd után – egyre ritkábban főzött, vagy ha mégis, akkor olyasmit, amit több napon keresztül fel lehetett melegíteni – poharával meg egy üveggel odaült a televízió elé, és nézte a szappanoperákat. Hazaérve a munkából többé nem ment sehová, csak a televíziót bámulta mozdulatlanul, egy szó nélkül. Észrevettem, hogy nagyon figyelmesen követi a cselekményt. Sohasem ültem le vele televíziót nézni, mert csak így volt nyugtom tőle, meg tudtam, hogy egyedül akar maradni. Egyre mélyebbre süllyedt a leegyszerűsített jó és rossz világába, a tévé-sze-

mélyiségek jellemvonásait magára, rám és megboldogult apámra vonatkozta: az áldozatokban magára ismert, a gonosz boszorkányokban énrám, és a tisztességes férfiakban a férjére.

Az iskola elvégzése után egy kisebb építővállalat titkárságán helyezkedtem el, fél óra járásnyira a lakásunktól. Kivehettem volna magamnak egy szobát és elköltözhettem volna, de erre sohasem gondoltam komolyan. Egyre jobban féltettem anyámat, különösen miután nyugdíjba ment. Ötvenhat éves kora után gonoszsága lassan vesztett dinamikájából, valószínűleg a tabletták meg az alkohol miatt, de a hirtelen dühkitöréseket követő tompaság időszakai egyre gyakoribbak és hosszabbak lettek. Többé senki sem jött hozzánk, nagynéném pár évvel apám halála után megbetegedett és meghalt, anyám az évek során elvesztette összes barátnőjét, nekem egy sem volt az általános iskola óta. Sem barátnóm, sem barátom, nemhogy pasim. Kettőnk életében – halott apámat, az ő megölt férjét kivéve – többé nem volt férfi. Anyámmal egymásra tapadó élősködőkké váltunk, és csak idő meg erő kérdése volt, melyikünk fogja felfalni a másikat. Néhányszor arra gondoltam, hogy mindennek véget vethetnék, ha bemennék a hálószobájába, bevinnék egy csomó tablettát, és az ágyában örökre elaludnék. Egyszer meg is próbáltam, de gyengeség fogott el, alig bírtam kivergődni a fürdőszobába, hogy kihányjam az egészet.

Nyugdíjazása után egész napokat, sőt éjszakákat ült a televízió előtt, sokszor felöltözve aludt el a bekapcsolt készüléknél, s amikor másnap reggel felébredt, nézte tovább. Pár ilyen nap után, amikor egy szót sem beszélt hozzám, hirtelen, valódi ok nélkül kitört, és ordítani kezdett, hogy sírba akarom vinni, hogy gonosz vagyok és undorító az elhízott testemmel, ráadásul még hülye is. Anyámnak igaza volt, igaznak bizonyult, amit gyerekkorom, apám halála óta mondogatott: nem vagyok túl okos, százhat kilómmal visszataszító vagyok, és az utóbbi időkben valószínűleg gonosz is lettem. Ahogyan ő gyűlölt engem, úgy kezdtem gyűlölni én is. Nem úgy persze, bár valóban gyűlöltem, amikor sértegetett és megpofozott, de tulajdonképpen sajnáltam, amikor láttam ott kuporogni mozdulatlanul a tévé előtt. Azt kívántam, bár csak segíthetnék rajta, és tudtam, hogy mindennek ellenére, noha gyűlölöm, azért a gonoszsága, a dühe ellenére végtelenül szeretem őt. Sohasem fogok elmenni, mert nem tudnám magára hagyni, mert úgy érzem, egyedül nem tudna meglenni, és nélkülem biztosan meghalna. Bár néha, az utóbbi években pontosan ezt kívántam – igen, azt, hogy meghaljon, hogy elmenjen, és végleg hagyjon egyedül, így mentse meg magát és engem.

Azon a hétfő délutánon az ágyon feküdtem, krémest ettem és a horoszkópot olvastam a női lapban. Hirtelen feltépte az ajtót, a szobába rontott, és azt ordította, hogy szándékosan mostam össze selyemblúzát a fehérneművel. Szándékosan kifőztem az egészet, vagy mert fogalmam sincs az öltözködés-

ről, és képtelen vagyok megkülönböztetni a selymet a pamuttól. Rá se néztem, amíg kiabált és közeledett hozzám, majd csapkodni kezdett a vizes blúzzal. Felálltam, és kihúzódtam a balkonra. Kellemes júniusi délután volt, húsz fok, sütött a meleg délutáni nap.

– Hagyj békén – mondtam nyugodtan, de ő nem hagyta abba az ordítást, és mindannyiszor végigcsapott rajtam a vizes blúzzal. Több mint száz kilométerrel még egyszer olyan nehéz voltam, mint ő. Eddig nem próbáltam ki az erőmet, sohasem tudtam visszaadni az ütését, mindig eltakartam az arcomat, vagy ha másképp nem ment, kiszaladtam a fürdőszobába, és bezárkóztam, amíg a roham el nem múlt. Ekkor is kimentem a fürdőszobába, fogtam a lavór mosott ruhát, kivittem a balkonra, és teregetni kezdtem. Anyám utánam jött, nekem esett, kiabált, hogy tönkretettem a blúzát, az ifjúságát, az életét, mindent.

– Csak azt sajnálom – sziszegte –, hogy nem vetéltelek el, mert akkor más volna az életem.

Ránéztem: – Mit mondtál?

– Igazi lidércnyomás volt a veled való terhesség, és a szülés utáni komplikációk miatt később nem lehetett több gyerekem. Pedig szerettem volna, egy fiút, legalább még egy fiút akartam, de te mindent elrontottál – előbb a méhemet tetted tönkre, aztán megölted apádat is.

Ekkor mondta ki először egyenesen, amiről egész idő alatt tudtam, hogy gondolja. Milyen nagyon más, ha valaki ki is mondja azt, amiről a másik is tud. Tudtam, hogy sohasem szeretett. De annál, hogy el akart vetélni, és hogy sajnálja, amiért nem így történt, szíven ütöttek az apámról mondottak. Mint ha egész életemben arra vártam volna, hogy kimondja azt, ami miatt olyan kegyetlenül bánt velem. Amikor kimondta, és még egyszer végigcsapott az arcomon a vizes ronggyal, belémsajdult. Az ütésnél is jobban fájt – bűzlött az alkoholtól, különben is egyre gyengébb lett – amit mondott. Megmozdult bennem valami, ami szunnyadt évtizedeken át. Amikor újra rám akart csapni, megragadtam a blúzt, és anyámmal együtt magamhoz húztam. Ellenállt, újra meg akart ütni, és dulakodás közben nyugodtan a balkon korlátja felé szorítottam. Sikerült belekapaszkodnia a korlátba, de mivel kába volt, egyre jobban támolygott. Úgy ingott, mint pipacs a szélben. Teste élet és halál között lebegett. Az ő élete és az én jövőm között. Fáradt, zavaros szemébe néztem. Sohasem volt ilyen a tekintete, nem volt benne se düh, se iszonyat. Csak a halál. Anyám fáradt volt. Nagyon fáradt... Láttam a szemében, hogy már nem akar élni, és talán nem is tudja, hogy már rég nem él. Előtte álltam, és önkéntelenül kinyújtottam feléje a kezemet. Anyám nyitott tenyerembe nézett, aztán felemelte a tekintetét, és egyenesen a szemembe nézett. Anélkül, hogy elmozdította volna a tekintetét, fölemelte a tenyerét. Egy pillanatra azt hittem, a kezét kínálja, de a következő pillanatban szája ellenséges mosolyra

húzódott, aztán kinyújtotta bal kezét, és átlendült a korláton. Amikor csatant odalent, elállt a lélegzetem. Nem néztem le az udvarra. Amíg meg nem hallottam a kiabálást, mozdulatlanul álltam a balkonon, és azután mentem le az udvarra.

Néhány szomszéd biztosan hallotta a veszekedést, újabb hangos veszekedésünket, a mellettünk lakó szomszédasszony legalábbis, akinél a rádió szólt. Fél órával később mint csaknem húsz éve, ott ültem a konyhában a rendőrökkel és a nyomozóval, és nyugodtan meséltem, mi történt. Azt is, hogy anyám részeg volt, nemcsak ezen a délutánon, hanem szüntelenül az utóbbi években. A nyomozó nem egészen hitte el a történetemet. Mint később a vizsgálóbíró sem, aki figyelmesen méregetett, és a mozdulataimból legalább egy parányi nyugtalanságot, bűntudatot vagy zavart próbált kiolvasni.

– Biztos benne, hogy nem maga lökte le a balkonról? – kérdezte hétfő délután a konyhában a nyomozó, aki azt állította, hogy a boncolás nagy tömegű nyugtatót és alkoholt mutatott ki anyám vérében.

– Biztos vagyok – feleltem. – Teljesen be volt állítva, és elcsúszott – de ő már rég elcsúszott... és azt gondoltam, már apám halála előtt, talán mielőtt megismerte apámat. Családunk és kettőnk közös élete előtt sohasem tudtam túl sokat anyámról. Nagyszüleimet nem ismertem, és ő sohasem beszélt korábbi életéről. Míg a nyomozó rám figyelt, én a nyitott konyhaajtón keresztül a szekrényen megpillantottam anyám fényképét. Bár a kép ott volt ezekben az években, most néztem meg először igazán. Illetve most másképp láttam. A fénykép akkor készült, amikor anyám körülbelül az én éveimben járt. Sohasem kérdeztem, ki vette le, és pontosan hol készült a kép. Testhez álló szürke kosztümben és rövid frizurával egy lépcsőn áll valami kőfal előtt, és nem a gépbe néz, hanem valahová a távolba. Mosolyog, mintha olyasmit látna a horizonton, ami tetszik neki, és aminek örül. Talán már ismerte apámat, talán éppen akkor szeretett bele, talán a közös életükre gondolt, talán már viselős volt, talán nem is tudott erről, amikor a kép készült. Talán már tudta, és ezért mosolygott... Vállamon éreztem a nyomozó kezét, zsebkendőt nyújtott felém.

– Még egyszer kérdezem tehát, a szomszédok vallomása szerint önök gyakran veszekedtek, dulakodás hangjait is hallották, tehát nem maga lökte le véletlenül a balkonról?

Néztem a fényképet, és előtörttek a könnyek: – Nem, nem én löktem a halálba. Az anyám volt. És én végtelenül szerettem.